

T. C.

Temsilciler Meclisi

TUTANAK DERGİSİ

İkinci Birleşim

9 . 1 . 1961 Pazartesi

İçindekiler

	Sayfa		Sayfa
1. — Geçen tutanak özeti	10	5. — Seçim Kanunu Komisyonu seçimi	11, 14:16,16
2. — Sunuşlar ve telgraflar	10	4. — Söylev ve nutuklar	13
1. — Devlet ve Hükümet Başkanı Orgeneral Sayın Gürsel Cemal'in, Meclisin, kendisi hakkında üzhar ettiği temennilere teşekkür ve muvaffakiyet dileklerini bildiren cevabi mesajı	10	1. — Başkanlığa seçilen Orbay Kâzım'ın söylevi	13
2. — Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Dwight D. Eisenhower'in, tebrik ve başarı dileklerini ifade eden telgrafı	10:11	5. — Andişme	13
3. — Dışişleri Bakanı Sarper Selim'in, 27 Mayıs İnkılâbının önemi ve Kurucu Meclisin mahiyet ve teşekkülüne dair dış temsilciliklerimizde yapılan toplantılar ve bunların başarı dilekleri hakkındaki yazısı	11	1. — Ersoy Bahir ve Tengirşenk Yusuf Kemal'in andişmesi	13
3. — Seçimler	11	6. — Çekilme	17
1. — Başkan seçimi	11:12,12	1. — Giritli İsmet'in Seçim Kanunu Komisyonundan istifası	17
2. — Başkanvekilleri seçimi	11:12,12	7. — Önergeler	17
3. — İdareci Üyeler ve Kâtiplerin seçimi	11:12,12:13	1. — Çağa Esat'ın, 157 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi gereğince Anayasa ve Seçim Kanununun gecikmeden görüşülmesini ve kabulünü sağlayacak çalışma esas ve usullerinin derhal karara bağlanması hususunda müzakere açılmasına dair önergesi	17:21
4. — Anayasa Komisyonu seçimi	11,13:16,16	2. — İnan M. Rauf ve dört arkadaşının, İnkılâptan bu yana gösterdikleri anlayış ve tutumlarından dolayı Meclisin başına teşekkür ve takdirlerinin Başkanlığa duyurulması hakkındaki önergesi	21:22

1. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

En yaşlı üye Tengirşenk Yusuf Kemal'in, Başkanlığında Geçici Başkanlık Divanı teşekkül ettikten sonra, hazır bulunan üyeler andıçtiler.

İnan Şefik ve üç arkadaşının,
Gençosman ve dört arkadaşının,
Alparslan Fehminin,
Baturbaygil Remziye ve üç arkadaşının,
Kırker Enver ve üç arkadaşının, Devlet Başkanı Orgeneral Sayın Cemal Gürsel'e teşekkür ve âcil şifa dileklerinin, T. C. Milli Birlik Komitesi üyeleriyle Türk Silâhlı Kuvvetlerine, genç-

liğe ve bütün Türk milletine Temsilciler Meclisinin şükranlarının arzına dair önergeleri okundu ve ittifakla kabul edildikten sonra bu vazifenin Başkanlık Divanı tarafından yapılması kararlaştırıldı.

9 Ocak 1961 Pazartesi günü saat 15 te toplanılmak üzere Birleşime son verildi.

Geçici Başkan
Tengirşenk Yusuf Kemal

Geçici Kâtip
Aysan Şevki

Geçici Kâtip
Alev Coşkun

BİRİNCİ OTURUM

Açılma saati : 15,00

GEÇİCİ BAŞKAN — Tengirşenk Yusuf Kemal

GEÇİCİ KÂTİPLER : Coşkun Alev, Aysan Şevki

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.

2. — SUNUŞLAR VE TELGRAFLAR

BAŞKAN — Başkanlık Divanına gelmiş yazılar var. Okuyup ıtılınıza arz ediyorum :

1. — *Devlet ve Hükümet Başkanı Orgeneral Sayın Gürsel Cemal'in, Meclisin, kendisi hakkında izhar ettiği temennilere teşekkür ve muvaffakiyet dileklerini bildiren cevabi mesajı*

Temsilciler Meclisinin Sayın üyeleri :

Tarihimizin sayılı saadet ve başarı günlerinden biri olarak ebedileşecek bu mutlu günde aramızda bulunamayışından duyduğum üzüntüyü, şahsıma, Milli Birlik Komitesi üyelerine, Türk Silâhlı Kuvvetlerine beslediğiniz sağlam ve içten duyguları böyle bir heyetle ifade etmek suretiyle göstermiş bulunduğunuz asil kadırşınlaşğa pek müteşekkirim. Çalışmalarını-

zın aziz milletimize hayırlı olmasını tekrarlıyarak hepinize büyük başarılar dilerim.

Devlet ve Hükümet Başkanı
Orgeneral
Cemal Gürsel

(Şiddetli ve sürekli alkışlar)

2. — *Amerika Birleşik Devletleri Başkanı Dwight D. Eisenhower'in, tebrik ve başarı dileklerini ifade eden telgraf*

Sayın General Gürsel

Türkiye Cumhuriyeti Kurucu Meclisinin açılışı münasebetiyle zatiâlinize ve Türk Milletine selâmlarımı göndermekten büyük memnuniyet duymaktayım.

Bu tarihî olay, Türkiye'nin demokratik ide-

allere bağlılığının ve istikbal için sağlam bir temel atılması hususundaki azminin müşahhas yeni bir misalini teşkil etmektedir.

Deruhde ettikleri mühim vazifenin başarı ile neticelenmesi hususunda Meclis üyelerine en halisane temennilerimin lütfen iblâğını rica ederim.

Saygılarımla.

Dwight D. Eisenhower

(Şiddetli alkışlar)

3. — *Dışişleri Bakanı Sarper Selim'in, 27 Mayıs İnkılâbının önemi ve Kurucu Meclisin mahiyet ve teşekkülüne dair dış temsilciliklerimizde yapılan toplantılar ve bunların başarı dilekleri hakkındaki yazısı*

Temsileiler Meclisi Yüce Başkanlığına
Kurucu Meclisin vazifeye başlaması münase-

betiyle 6 Ocak 1961 günü bütün dış temsilciliklerimizde, o memleketlerde mukim subay, memur, talebe ve diğer vatandaşlarımızın iştirakiyle toplantılar yapılmış, 27 Mayıs İnkılâbının mâna ve önemi ile Kurucu Meclisin mahiyet ve teşekkülü hakkında elçilerimiz ve ataşelerimiz tarafından konuşmalar yapılmıştır.

Dış temsilciliklerimizden bu vesile ile alınan telgraflarda, toplantılara iştirak eden bütün vatandaşlarımızın Kurucu Meclisimize başarı dileklerinin Yüce Başkanlığınıza iblâğını rica ettikleri bildirilmektedir.

Keyfiyeti saygılarımla arz ederim.

Dışişleri Bakanı
Selim Sarper

(Alkışlar)

3. — SEÇİMLER

1. Başkan seçimi
2. Başkanvekilleri seçimi
3. İdareci üye ve kâtiplerin seçimi
4. Anayasa Komisyonu seçimi
5. Seçim Kanunu Komisyonu seçimi

BAŞKAN — Şimdi gündem gereğince bir başkan, iki başkanvekili, dört kâtip ve iki idareci üyeden ibaret Başkanlık Divanını seçeceğiz. Buna ait kanun maddesini okuyacağız.

(Başkanlık Divanı)

Madde 13. — (Temsileiler Meclisi, ilk toplantısını takibeden günde toplanarak bir başkan, iki başkanvekili, dört kâtip ile iki idareci üyeden ibaret Başkanlık Divanını seçer.

Başkan	:	Kâzım Orbay
Başkanvekili	:	Lütfi Akatlı
»	:	İbrahim Senil
Kâtipler	:	Alev Coşkun
»	:	Rifat Çini
»	:	Oktay Elçsi
»	:	Yusuf Ziya Yücebilgin
İdare âmirleri	:	Nuri Kınık
»	:	Bahri Yazır

Başkan tarafsız olan üyeler arasından seçilir.)

BAŞKAN — Oy kâğıtları dağıtılmıştır. Lütfen isimleri yazarak oy sepetine atınız.

Bir takrir var, okuyoruz.

T. C. Temsilciler Meclisi Başkanlığına

157 sayılı Kanununun 13 ncü maddesi gereğince kurulacak Başkanlık Divanı seçimi için, aşağıda adları yazılı temsilci üyelerin aday olarak gösterilmesini saygıyla arz ve teklif ederiz.

9 . 1 . 1961

C. H. P. Temsilcisi
Turan Güneş

C. H. P. Temsilcisi
Şahir Kurutluoğlu

(Emekli Orgeneral, eski Genel Kurmay Başkanı)
(Yargıtay İkinci Başkanı)
(Danıştay Başkanı)

(Başvekâlet Murakabe Heyeti üyesi)
(Emekli Kurmay Albay)

BAŞKAN — Temsilciler Meclisi Başkan, Başkanvekilleri, Kâtipler ve İdareci üyeler için yapılacak seçimin, ayrı ayrı veya birlikte yapılması hususunu oyunuza arz edeceğim.

Hep birden seçilmesini arzu edenler lütfen işaret versinler... Ayrı ayrı seçilmesini arzu edenler lütfen işaret versinler... Hep birden seçilmeleri hususu kabul edilmiştir.

Şimdi kur'a ile tasnif heyetlerini seçeceğiz.

Başkan seçimi için tasnif heyeti :

Aybar Raif, Baturbaygil Remziye, Bakşık Şeref.

Başkanvekilleri seçimi için tasnif heyeti :

Güneş Turan, Özdenoğlu Şinasi, Sarıca Ragıp.

Divan Kâtipleri seçimi için tasnif heyeti :

Baban Cihat, Erdiñç Sait, Dinekli Mustafa.

İdareci üyeler seçimi için tasnif heyeti :

Dieleli Vedat, Oğat İhsan, Sam Necip.

BİLGE NECİP — Söz istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

BİLGE NECİP — Muhterem arkadaşlar, seçim meselesinde bir karışıklığa meydan vermemek için bir hususun açıklanması icabediyor.

Başkan, Başkanvekili, İdareci Üyeler ve Kâtiplerin seçimlerinin hepsinin birden yapılması hususu kararlaştırıldı. Bunların ayrı ayrı kâğıda mı, yoksa tek kâğıda mı yazılacağı hususu açıklanmadı. Buraya konulan oy toplama sepetlerine göre hepsinin ayrı ayrı kâğıtlara yazılması lâzımgelir. Bâzi arkadaşların hepsini bir kâğıda yazdıkları görülmektedir. Bu hususun açıklanması için söz aldım. Ayrı ayrı kâğıtlara yazılması her halde daha muvafık olur.

BAŞKAN — Ayrı ayrı kâğıtlara yazılacaktır.

Şimdi soyadlarına göre isimlerini okuyacağımız arkadaşlar, oylarını kullansınlar.

(Ad defterine göre isimler okunmak suretiyle oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oyunu kullanmayan var mı efendim?... Oy toplama muamelesi bitmiştir. Tasnif bitinceye kadar oturuma ara veriyorum.

Kapanma saati : 15,30

İKİNCİ OTURUM

Açılma saati : 16;25

GEÇİCİ BAŞKAN — Tengirşenk Yusuf Kemal

GEÇİCİ KÂTIPLER : Aysan Şevki, Coşkun Alev

BAŞKAN — Oturumu açıyorum.

Oylama sonuçlarını gösteren ayırma komisyonları mazbatalarını okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Temsilciler Meclisi Başkanlığı için yapılan seçime (263) üye katılmış ve neticede Kâzım Orbay (241) oyla seçilmiştir.

Arz olunur. (Alkışlar)

Üye Üye Üye
Aybar Raif Baturbaygil Remziye Bakşık Şeref

Yüksek Başkanlığa

Temsilciler Meclisi Başkanvekillikleri için

yapılan seçime (265) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur. (Alkışlar)

Üye	Üye	Üye
Güneş Turan	Özdenoğlu Şinasi	Sarıca Ragıp
Akatlı Lûtfi		243
Senil İbrahim		233

Yüksek Başkanlığa

Temsilciler Meclisi Başkanlık Divanı kâtiplikleri için yapılan seçime (258) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı üyeler kar-

şalarında gösterilen oyları almışlardır. 2 oy müstenkiftir.

Arz olunur.

Üye	Üye	Üye
Baban Cihat	Erdoğan Sait	Dinekli Mustafa
Ekşi Oktay		237
Coşkun Alev		236
Çini Rifat		222
Yücebilgin Yusuf Ziya		219

(Alkışlar)

Yüksek Başkanlığa

Temsilciler Meclisi İdareci üyelikleri için yapılan seçime (257) üye katılmış ve neticede aşağıda adları yazılı üyeler karşılarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye	Üye	Üye
Dicleli Vedat	Oğat İhsan	San Necip

Yazır Bahri	226
Kınık Nuri	225
Bora Arslan	10
Kepir Mustafa	7
Tez Hasan	5
Köseoğlu Ahmet	5
Pirinçcioğlu Vefik	2

Öğmen Altan, Pamir Fikret, Perk Şakir, Engin Lütüfi, Yıldırım Cemal, Kuran Alp, Gürün Muhittin, Özdenoğlu Şinasi, Öztürk Orhan, Atılğan Ahmet, Kabadayı İhsan, San Necip, Coşkun Alev, Beyazıt Kemalî ve Başer Adnan da birer rey almışlardır.

BAŞKAN — Bu suretle vazifem bitmiş oluyor. Yerimi, başarılar temennisiyle Sayın Orjenerale bırakıyorum.

(Temsilciler Meclisi Başkanlığına seçilen Sayın Orbay Kâzım sürekli alkışlar arasında Başkanlık Makamına geldiler.)

4. — SÖYLEV VE NUTUKLAR

1. Başkanlığa seçilen Orbay Kâzım'ın söylevi

BAŞKAN — Sayın arkadaşlar;

Yüksek Meclisinizin içinde varlıklarıyla övünülecek ve Başkanlığınıza lâyık yüce değerde partisiz üyeler bulunurken, bu göreve eski bir askeri seçmeniz, milletin verdiği her görevi çok iyi başardığımı bir kere daha ispat eden Türk

Silâhlı Kuvvetlerine beslediğiniz sevgi ve güveninizin yeni bir belirtisidir.

Benim için de şereflerin en yücesidir. Bu görevimi ancak sizlerin devamlı ve kolaylaştırıcı yardımlarımızla başarabilirim.

Şerefi kadar sorumluluğu da büyük olan tarihî görevime başlarken Temsilciler Meclisinin seçkin ve kudretli üyelerine, millet için hayırlı olacağına inandığım olgun çalışmalarında başarılar dilerim. (Şiddetli ve sürekli alkışlar)

5. — ANDIÇME

1. Ersoy Bahir ve Tengirşenk Yusuf Kemal'in andiçmesi

BAŞKAN — Yemin etmemiş bulunan bazı arkadaşlar burada iseler, isimleri okundukça lütfen andiçmek üzere kürsüye teşrif etsinler.

Başman Avni (Yok sesleri)

Ersoy Mahir (Andiçti) (Alkışlar)

Koperler Kâmil (Rahatsız sesleri)

Onur Hüseyin (Londra'da tedavide sesleri)

Tengirşenk Yusuf Kemal (Alkışlar arasında kürsüye gelerek andiçti.)

BAŞKAN — Anayasa Komisyonu üyelikleri için seçim yapacağız. Evvelâ takrirler var, okuyoruz.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

157 sayılı Kanununun 29 ncu maddesi gereğince teşkil olunacak Anayasa Komisyonuna ilişik listede yazılı üyelerin adaylığa konulmasını arz ve teklif ederiz.

9.1.1961

Kütahya Temsilcisi

Rifat Çini

Uşak Temsilcisi

Ali Rıza Akbıyıkçoğlu

Anayasa Komisyonu için teklif ettiğimiz üyeler

Sadık Aldoğan (Emekli General)

Muammer Aksoy (Doğent Doktor)

Nurettin Ardıçoğlu (Gazeteci hukukçu)

Âmil Artus (Hukuk Doktoru)
Doğan Avcıoğlu (Gazeteci, iktisatçı)
Hazım Dağlı (Hukukçu)
Turan Güneş (Doçent Doktor)
Münci Kapani (Doçent Doktor)
Enver Ziya Karal (Profesör)
Coşkun Kırcı (Gazeteci)
Muin Küley (Avukat)
Emin Paksüt (Avukat)
Ragıp Sarıca (Profesör)
Bahri Savaş (Profesör)
Celâl Sait Siren (Maliyeci)
Tarık Zafer Tunaya (Profesör)
Mümtaz Soysal (Asistan Doktor)
Cafer Tüzel (Avukat)
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu (Profesör)
Abdülhak Kemal Yörük (Profesör)

BAŞKAN — Diğer takrirî okuyoruz;

Başkanlık Divanına

Kurucu Meclis teşkili hakkındaki 157 sayılı Kanunun 29 ncu maddesine göre kurulacak Anayasa Komisyonuna aşağıda adları yazılı üyeleri aday olarak arz ve teklif ederiz.

Abdullah Ercan Yaşar Eğin

1. — Sadık Aldoğan,
2. — Muammer Aksoy,
3. — Nurettin Ardiçoğlu,
4. — Âmil Artus,
5. — Doğan Avcıoğlu,
6. — Hazım Dağlı,
7. — Turan Güneş,
8. — Münci Kapani,
9. — Enver Ziya Karal
10. — Coşkun Kırcı,
11. — Muin Küley,
12. — Emin Paksüt,
13. — Ragıp Sarıca,
14. — Bahri Savaş,
15. — Celâl Sait Siren,
16. — Mümtaz Soysal,
17. — Tarık Zafer Tunaya,
18. — Cafer Tüzel
19. — Hıfzı Veldet Velidedeoğlu,
20. — Abdülhak Kemal Yörük.

BAŞKAN — İsimler her iki önergede de aynıdır.

Şimdi Seçim Kanunu Komisyonu için bir teklif var, onu da arz ediyoruz.

T. C. Temsilciler Meclisi Başkanlığına
157 sayılı Kanunun 29 ncu maddesi gereğince teşkil olunacak Seçim Kanunu Komisyonuna aşağıda isimleri yazılı temsilcileri arz ve teklif ederiz.

9 . 1 . 1961

Kırklareli Temsilcisi Basın Temsilcisi
Abdürrahman Altuğ Ali İhsan Göğüş

1. — Atalay Akan (Avukat)
2. — Hıfzı Oğuz Bekata (Avukat)
3. — Necip Bilge (Profesör)
4. — Nazif Çağatay (Avukat),
5. — Bahri Çolakoğlu (Avukat),
6. — Şükûfe Ekitler (Avukat),
7. — Kenen Esengin (Emekli general),
8. — İsmet Giritli (Doçent),
9. — Şefik İnan (İktisatçı - Maliyeci),
10. — Şahap Kitapçı (Hukukçu),
11. — Ahmet Köseoğlu (Hukukçu),
12. — Rıza Köken (Hukukçu),
13. — Zeki Kumrulu (Hukukçu),
14. — Alp Kuran (Asistan Dr.),
15. — Sahir Kurutluoğlu (Avukat),
16. — Âtîf Ödül (Avukat),
17. — Halil Özmen (Hukukçu),
18. — Seyfi Öztürk (Avukat),
19. — İlhami Sancar (Avukat),
20. — Nüvit Yetkin (Avukat).

BAŞKAN — Anayasa Komisyonu ile ilgili birkaç önerge daha var, okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Anayasa Komisyonuna Alp Kuran'ı aday gösteriyoruz.

Ferruh Güven Adnan Başer
Veysel Soyer Celâl Sungur
Halil Özmen Bedii Feyzioğlu
Behçet Kemal Çağlar

Sayın Başkanlığa

Anayasa Komisyonuna Doç. Dr. İsmet Giritli'nin katılmasını arz ve teklif ederiz.

Prof. Turhan Vahit Prof. (Okunamadı)
Prof. Lûtfi Biran

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

1. — Bütçe Komisyonu üyeliği adaylığına Ekrem Alican'ı,

2. — Keza Bütçe Komisyonu üyeliği adaylığına Sait Naci Ergin'i,

3. — Seçim Komisyonuna, Hikmet Kümbetli-oğlu'nu,

4. — Anayasa Komisyonu üyeliği adaylığına Celâl Sait Siren'i

Arz ve teklif ediyorum.

Prof. Bahri Savcı

BAŞKAN — Son teklifin sadece son iki maddesi şimdi yapacağımız seçimle ilgilidir.

Efendim, Anayasa ve Seçim Komisyonları için aday gösterilen isimler okundu. Kolaylık olmak için bundan evvelki seçimde olduğu gibi her iki komisyonun seçimini birlikte yapabiliriz. (Münasip sesleri) Bu konuda bir de teklif var okuyoruz.

Yüksek Başkanlığa

Her iki seçimin aynı zamanda yapılmasını saygılarımla arz ve teklif ederim.

Turan Güneş

ÇAĞLAR BEHÇET KEMAL — Söz rica ediyorum. Usul hakkında...

BAŞKAN — Buyurun...

ÇAĞLAR BEHÇET KEMAL — Efendim her iki komisyonda da çalışmaya ehil arkadaşlarımız var. Eğer seçimler ayrı yapılırsa o komisyonda kazanamamış arkadaşlarımızı diğer komisyonda vazifelendirmek imkânına kavuşuruz. Bir komisyona seçmemiş bulunursak öbür komisyona seçmek suretiyle böylece onların bu bilgi ve tecrübelerinden faydalanmış oluruz.

Ben, seçimin ayrı ayrı yapılmasını, birinin neticesi alındıktan sonra öbürüne geçilmesini teklif ediyorum, karar sizlerindir. (Yazılı teklifi yok, takrir oya konulsun sesleri).

BAŞKAN — Efendim daha evvel okunmuş olan Turan Güneş arkadaşımızın teklifini oyunuzda arz ediyorum. Her iki komisyon üyelerinin birlikte seçilmesini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi yine namzetlik hakkında bir önerge var onları da arz ediyorum.

Yüksek Başkanlığa

Anayasa Komisyonuna; Cahit Zamangil, Halil Sezai Erkut, İbrahim Saffet Omay'ın adaylığını arz ve teklif ediyorum.

Hasan Tez

KURAN ALP — Söz rica ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun.

KURAN ALP — Sayın arkadaşlarımız tevccüh göstererek beni hem Anayasa hem de Seçim Kanunu Komisyonuna aday olarak gösterdiler. Biraz evvel kabul buyurduğumuz takrirle her iki komisyon için seçimin bir arada yapılması kararlaştırılmıştır. Bu bakımdan bendeniz Anayasa Komisyonunu tercih ettiğimden Seçim Komisyonu için adaylığımı geri alıyorum.

GİRİTLİ İSMET — Sayın Başkanım aynı mevzuda benim de mâruzatım olacaktır, müsaa-
de eder misiniz?

BAŞKAN — Buyurun.

GİRİTLİ İSMET — Muhterem Heyetinizi meşgul ettiğim için özür dilerim.

Alp Kuran arkadaşımızın başına gelen benim de başıma gelmiş bulunuyor. Anayasa ve Seçim komisyonlarına aynı zamanda aday gösterilmiş bulunuyorum. Tensibederseniz bendeniz Anayasa Komisyonunu tercih ediyorum. Bu itibarla Seçim Komisyonu adaylığımı geri alıyorum.

BAŞKAN — Her iki arkadaşımız Seçim Komisyonu adaylığından çekiliyorlar. Şimdi bu konu ile ilgili bir önerge geldi okuyoruz.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Seçim Komisyonundan iki aday feragat ettiğinden Yavuz Feyzioğlu'nun adaylığımı koyuyorum. Saygılarımla.

9 . 1 . 1961

Zeki Baltacıoğlu

BAŞKAN — Meclisinize ittıla hâsıl olmuştur. Şimdi Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonları için verilecek oyları tasnif edecek komisyonu ad çekme suretiyle tesbit ediyoruz.

Anayasa Komisyonu :

Tez Hasan,

Karamustafaoğlu Yekta,

Karaoşmanoğlu Yakup Kadri.

Seçim Kanunu Komisyonu :

Ergin Sait Naci,

Arıkan Vedat,

Öğünç Feridun Şakir.

Lütfen oylarımızı kullanınız.

(Oylar toplandı.)

BAŞKAN — Oy kullanmayan arkadaşlarımız veriyorum.
lütfen kullansınlar. Oy toplama işi bitmiştir.
Oyların ayrımı sonuna kadar oturuma ara

Kapanma saati : 17,10

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma saati : 19,50

BAŞKAN — Orbay Rauf

KATIPLER : Ekşi Oktay, Yücebilgin Yusuf Ziya

BAŞKAN — Anayasa ve Seçim kanunlarını hazırlıyacak olan komisyonlara seçilen üyelerin sırasıyla isimlerini okutacağım.

Yüksek Başkanlığa

Anayasa Komisyonu üyelikleri için yapılan seçime (261) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye

Karaosmanoğlu Yakup Kadri

Üye

Karamustafaoğlu Yekta

Üye

Tez Hasan

Ragıp Sarıca	248
Muammer Aksoy	244
Turan Güneş	237
Münci Kapani	230
Tarık Zafer Tunaya	227
Bahri Saveri	226
Hıfzı Veldet Velidedeoğlu	216
Sadık Aldoğan	211
Enver Ziya Karal	205
Âmil Artus	197
Doğan Avcıoğlu	192
A. Kemal Yürük	191
Celâl Sait Siren	188
Nurettin Arıçoğlu	188
Hâzım Dağlı	184
Cafer Tüzcel	182
Mümtaz Soysal	172
Coşkun Kırcı	171
Emin Paksüt	171
Muin Küley	151

İsmet Giritli

136

Yüksek Başkanlığa

Seçim Kanunu Komisyonu üyelikleri için yapılan seçime (247) üye katılmış ve neticede ilişik listede adları yazılı olanlar hizalarında gösterilen oyları almışlardır.

Arz olunur.

Üye

Ergin Sait Naci

Üye

Arıkan Vedat

Üye

Öğün Feridun Şakir

Nüvit Yetkin	238
Şefik İnan	221
Zeki Kumrulu	216
Sahir Kurutluoğlu	216
Necip Bilge	213
Hıfzı Oğuz Bekata	205
İlhami Sancar	202
Ahmet Köseoğlu	200
Kenan Esengin	196
Şahap Kitapçı	196
Bahri Çolakoğlu	194
Atif Ödül	189
Seyfi Öztürk	187
Şükûfe Ekitler	187
Halil Özmen	186
Nafiz Çağatay	186
Atalay Alkan	171
Rıza Göksu	171
İsmet Giritli	137
Kuran Alp	124
Muin Küley	36
Yavuz Feyzioğlu	30

6. — ÇEKİLME

1. — *Giritli İsmet'in Seçim Kanunu Komisyonundan istifası*

BAŞKAN — Bir tahrir var, okutuyorum.

Temsilciler Meclisi Başkanlığına

Adaylığımı geri aldığım halde seçildiğim Seçim Komisyonundan çekildiğimi saygılarımla bildirir, oy veren muhterem arkadaşlarıma teşekkürleimi arz ederim.

İsmet Giritli

BAŞKAN — Yedek olarak seçilen Yavuz Feyzioğlu Seçim Komisyonuna dâhil edilmiştir.

Arkadaşlar, Temsilciler Meclisinin Kuruluş Kanununun 29 ncu maddesinde, bugün için seçilmesi belirtilen kurullar seçilmiştir. Bundan sonraki çalışmalarınız için gerekli olan İktüzük tasarısının hazırlanması ancak yarın öğleye kadar kaabil olacaktır.

Bir tahrir var, onu okutuyorum.

7. — ÖNERGELER

1. — *Çağa Esat'ın, 157 sayılı Kanununun 30 ncu maddesi gereğince Anayasa ve Seçim Kanununun gecikmeden görüşülmesini ve kabulünü sağlayacak çalışma esas ve usullerinin derhal karara bağlanması hususunda müzakere açılmasına dair*

Yüksek Başkanlığa

Dağıtılan gündeme göre komisyonların seçimi ile birlikte oturumun biteceği anlaşılmaktadır. Halbuki 157 sayılı Kanunun 30 ncu maddesinin ilk fıkrası, Temsilciler Meclisi ile Anayasa ve Seçim Kanunu komisyonlarının, Anayasa ile Seçim Kanununun gecikmeden görüşülmesini ve kabulünü sağlayacak çalışma esasları ile usullerinin derhal karara bağlanmasını âmirdir. Bu itibarla komisyon seçimlerini mütaakip Meclisin yukarıda yazılı usul ve esasları tesbit etmesi kanun icabı olmaktadır.

Bu hususta müzakere açılmasını arz ve teklif ederim.

Esat Çağa

BAŞKAN — İki tahrir var, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

İmzamızla Yüksek Başkanlığa sunduğumuz «Kurucu Meclis İktüzüğü» tasarısının, kurulacak bir komisyona tevdi ve öncelikle müzakeresinin temini için, Genel Kurulun 10 . 1 . 1961 salı günü saat 15 te toplanmasını arz ve teklif ederiz.

Muammer Aksoy

Nüvit Yetkin

Yüksek Başkanlığa

157 sayılı Kanun hükümlerine göre teşkil gereken Bütçe Komisyonuna Temsilciler Meclisinden katılacak on üye seçilmesi işleminin, Ge-

nel Kurulun 10 . 1 . 1961 günkü bir toplantı gündemine alınmasını arz ve teklif ederiz.

Nüvit Yetkin

Muammer Aksoy

BAŞKAN — Çağa Esat.

ÇAĞA ESAT — Efendim, 157 sayılı Kanunun 30 ncu maddesi gerek Temsilciler Meclisinin, gerekse komisyonların Seçim Kanunu ve Anayasanın biran evvel çıkmasını sağlayacak, çalışma tarzı ile usulleri hakkında karar ittihamını âmir bulunmaktadır. Bu ise komisyon seçimlerini mütaakip hemen müzakereye geçilmesi keyfiyettir. Bendeniz bu tahriri verdiğim zaman komisyonlar henüz tasnife başlamışlardı, bu kadar uzayacağımı da tahmin etmemiştim. Verilecek kararların ve tesbit edilecek usullerin düşünülmesi icabettiği için bu saatten sonra bu mevzuun müzakeresine başlanmasının mümkün olacağını tahmin etmiyorum. Bu itibarla bendeniz tahriri bugün takibeden yarınki oturumda öncelikle ele alınmasını teklif ediyorum.

İki tane tahrir vardır. Bir tanesi Anayasa ve Seçim Komisyonlarının çalışma tarzına ait, bir tanesi de Bütçe Komisyonuna katılacak 10 azanın seçimine aittir. Başka bir mesele de İktüzüğün ele alınmasıdır.

Yalnız, İktüzüğün daha sonra da ele alınması mümkündür. Çünkü, aynı kanun, Temsilciler Meclisinin İktüzüğü yapılmaya kadar münfesi Büyük Millet Meclisi İktüzüğüne göre âmeledilmesini âmir bulunmaktadır. Binaenaleyh bendeniz tahriri bu şekilde tedil ediyorum. Teklifimin yarınki toplantıda ilk önce görüşülmesini rica ediyorum. Tekrar ediyorum,

benim teklifim yarınki toplantıda ilk önce bu husus üzerinde müzakere açılması keyfiyettir.

BAŞKAN — Esat Çağa'nın mütalâası üzerine söz istiyen var mı? (Temennide bulundu sesleri) (Teklifini geri aldı sesleri)

ÇAĞA ESAT — Ben takririmi tadil ediyorum. Arkadaşların bu saatte bilnem bunu müzakereye tahaanümleri var mı? Pek zannetmiyorum. Binaenaleyh ben, yarınki oturumda evvelâ bu mesele gündeme alınsın diyorum. Yoksa teklifimi geri almış değilim. Takririmi tadil ediyorum. Hepsi bu kadar.

BAŞKAN — Bayırın.

ONAT ARIF HİKMET — Efendim, takriiri veren arkadaş mazur görsünler. Ben takririnden bir şey anlıyamadım. Ve tahinin ediyorum ki, arkadaşların çoğu da bir şey anlamadılar. Kasıt nedir? Şimdi kanunda tasrih edildiği vechile, bir Anayasa hazırlayacak bir de Seçim Kanunu hazırlayacak komisyonlar seçilmiştir. Bu komisyonlar elbette ki şu seçildikleri andan itibaren, daha doğrusu yarından itibaren toplanacak Başkan, Sözcü ve kâtibini seçecek, vazifeye başlayacaktır. Bunun dışında bu takriirle müzakere konusu yapılmak istenen şey nedir, anlıyamadım.

Öteki takriirlere gelince; Bütçe Encümenine seçileceklerin kanun, tarifini yapmıştır. Bunun dışındakiler diğer encümenlere seçileceklerdir. Temsilciler Meclisinin İctüzüğü kabul edilinceye kadar eski Meclis İctüzüğü ile ierayı amel edileceğine göre şu anda yapılacak bir şey yoktur. Riyaset Divanı yarınki gündemi tanzim eder, konuları getirir, müzakere ederiz.

ÇAĞA ESAT — Efendim, takririmin mahiyetimin anlaşılmadığını görüyorum, müsaade ederseniz iki kelime arz edeyim.

BAŞKAN — Kanunun 30 neu maddesi sarıhtır, anlaşıldı samıyorum.

ÇAĞA ESAT (Devamla) — Arkadaşım anlamadıklarını söylüyorlar, takririmin bir daha okunmasını rica ediyorum.

BAŞKAN — Takririn bir kere daha okunmasını tensibediyor musunuz? (Hayır hayır sesleri)

Yüksek Meclisin müzakerelerine düzen verecek İctüzük tamamlanmadıkça çalışmaların nizam içinde yürütülmesi imkânsızdır. Onun

için her şeyden evvel İctüzüğün hazırlanması ve Yüksek Heyete arz edilmesi lâzımdır. İctüzük Meclisin çalışmalarının, müzakerelerinin esasıdır, temelidir. Tüzük tasarıssının ancak yarına hazır olabileceğini arz ettim.

Bu duruma göre, İctüzüğün ne şekilde hazırlanmasını konuşmak üzere yarın saat 15 te toplanmanın uygun olacağına kaanım. Bugün için başka teklif var mı? (Yok sesleri)

BİLGE NECİP — Söz istiyorum.

BİGE NECİP — Bugün için gündem bitmiştir. Bunun dışında başka bir şey konuşulması mevzuubahsolamaz. Ancak; diğer komisyonların seçimi de önümüzdeki günlerde buraya gelecektir. Bunun için bendeniz rica ediyorum ki; Riyaset Divanımdan; bir tebliğle veya burada hatırlatmak suretiyle hangi arkadaşlar hangi komisyona girmek istiyorlarsa Başkanlığa bildirsınler. Bu suretle Başkanlık da bir liste hazırlamak imkânım elde etmiş olur. Böylelikle şimdiden bir liste hazırlanırsa bu, seçim bakımından kolaylık sağlayacaktır. Bendeniz teklifimi tekrar edeyim; bütün arkadaşlar hangi komisyoonlara girmek istiyorlarsa Başkanlığa bildirsınler.

Diğer taraftan, Esat Çağa arkadaşımız teklifini âdeta geri alınmış olduğuna göre bugün burada müzakere yapılmasına lüzum yoktur.

BAŞKAN — Omay İbrahim Saffet.

OMAY İBRAHİM SAFFET — Muhterem arkadaşlar, kanaatimece Esat Çağa arkadaşımız haklıdır. Müsaade ederseniz arkadaşımıza hak verebilmek için kanunun 30 neu maddesini okuyayım. (Temsilciler Meclisi ve yukarıki maddede sözü geçen komisyonlar Anayasa ile Seçim Kanununu gecikmeden görüşülmesini ve kabulünü sağlayacak çalışma esasları ile usullerini derhal karara bağlar...)

Bu maddeye göre takrir sahibi arkadaşımız haklıdır. Kanunun maksadı şu kadar çalışsın, haftada bu kadar çalışsın diye bâzi mevzuları tesbit etmiştir. Kendileri de yarına tâlikini rica ettiklerine göre yarın müstaceliyetle görüşülmesini bendeniz de teklif etmekteyim.

BAŞKAN — Yaşar Engin,

ENGİN YAŞAR — Muhterem arkadaşlar, biraz evvel konuşmuş olan arkadaşımız encümenlerin seçiminden bahsetti. Encümenlere seçilecek arkadaşların adaylıklarını koymasını.

isimlerinin Riyaset Divanına bildirilmesini, Riyaset Divanının lâzımgelen işlemi yapmasını istedi.

Arkadaşlar, her şeyden evvel İçtüzüğün hazırlanması, kabul edilmesi lâzımdır. Temsilciler Meclisinin yeni İçtüzüğüne göre ne gibi encümenlerin kurulacağı, kaçar kişiden ibaret olacağı tesbit edilmelidir. Bu olmadıkça, arkadaşımızın bu şekildeki teklifleri yerinde değildir, ileride görüşülmesi lâzımgeldiği kanaatindeyim.

BÂŞKAN — Turan Güneş,

GÜNEŞ TURAN — Muhterem arkadaşlar; 30 neu madde hakkında ve Esat Çağa'nın tavrini hakkında naziz nokta nazarı belirtmek isterim.

Temsilciler Meclisi, bu yukarıki maddede sözü geçen komisyonları yani Seçim ve Anayasa komisyonları, Anayasa ile Seçim Kanununun gecikmeden görüşülmesini ve kabulünü sağlayacak esaslarla usulleri derhal karara bağlar. Bendenizin bu maddeden anladığım; bu Meclisin çalışma esasları ve usulleri İçtüzükte bulunacağına göre Yüksek Meclisinizin derhal Meclis İçtüzüğünü müzakere ve kabul etmesi ve o İçtüzükte de Seçim Kanunu ve Anayasayı mümkün olan süratle mükemmelen çıkarmak için bazı esaslar kabul etmesi. Ben maddeden bunu anlıyorum. Çünkü Meclis çalışmalarını derken; dikkat buyurulursa kanun sadece Temsilciler Meclisinden değil Yüksek Meclise kabul edilmiş olan Anayasa ve Seçim kanunlarının prensiplerinden bahsediyor. Bitabii bu kanunlar da seçeceğimiz Anayasa ve Seçim Komisyonlarında müzakere konusu olacaktır. Binaenaleyh Anayasa ve Seçim komisyonları Anayasayı ve Seçim Kanununu nasıl hazırlayacaklarına dair olan esasları ve prensipleri evvelâ tesbit edip kanun metnini hazırlamadan evvel Yüksek Meclis İçtüzüğünün hazırlanması icabeder, bu İçtüzüğün emir ve direktifleri dairesinde de çalışmalarını yapar. Hulâsa olarak arz edeyim; evvelâ İçtüzüğün müzakere ve kabulü ile bu esaslar dairesinde Anayasa ve Seçim Kanunlarının bir an evvel çıkmasını teminen komisyonların çalışmasıdır. Zannediyorum ki; 30 neu madde Esat Çağa arkadaşımızın arzularını yerine getirmek için kâfidir.

Riyasetin sözlerine göre bu teklif zaittir. Endişe edecek bir husus kalmamıştır.

AKSOY MUAMMER — Muhterem arkadaşlar, Esat Çağa'nın teklifi prensip itibariyle doğrudur. Turan Güneş'in sözleri de doğrudur. Yalnız bir güçlük kalmaktadır. Onu arz edeceğim. 30 neu maddedeki maksat nedir?

Kurucu Meclisin bazı vazifeleri vardır. Bugün için, bir Anayasanın ve bir Seçim Kanununun hazırlanması bunların bitirilmesidir. Daha birinci günden işte sürat göstermek için bu hüküm konmuştur. İçtüzüğün dışında bir kararla bu iş ele alınabilir. Ortada bir Anayasa mahiyetinde bir hüküm vardır. İlkın bunun halledilmesi ondan sonra da İçtüzük ile nasıl düzenleneceği hususunda karar verilmesi lâzımdır.

Bu komisyonların çalışma tarzını ya Umumi Heyet tesbit eder, veya İçtüzük ile tesbit edilir, veyahut da Komisyona bırakır. Yani kısmen ve kısmen ve yine kısmen. Bu hususta bir prensip kararla varıp ondan sonra İçtüzükle kabul etmek dolayısıyla büyük bir kısmını zaten halletmiş olur, bir kısmını komisyona bırakır. İsterse bunun dışında da başlangıçta veya zaman zaman çalışma tarzı hususunda bir karar itihaz edebilir. Benim bu maddeden anladığım mâna budur. Ve formüle ederken de bu madde bu mânada olarak formüle edilmiştir.

Binaenaleyh neticeye bağlarsak : Bana öyle gelir ki; en pratik yol şudur; yarımkı toplantıda Anayasanın bu hükmü yerine getirilir, daha evvel arkadaşlar düşünerek, konuşarak bir karara varırlar. Muayyen hususlarda teklifler varsa onlar da yapılır, kısa bir müzakereden sonra çıkar. Bendenizin anladığıma göre İçtüzükte Anayasa komisyonlarının çalışma tarzı hakkında bir hüküm vardır. Onun dışındaki maddeler karara bağlandıktan sonra İçtüzük Komisyonunun seçimine ve müzakereye geçilir. Binaenaleyh her iki teklifi de telif etmek mümkündür.

Benim mâruzatım bundan ibarettir.

ÖZMEN HALİL — Muhterem arkadaşlar, 30 neu madde Anayasa ile Seçim Kanunu komisyonlarının derhal toplanmasını âmidir. Vâzu kanun bunu bu şekilde anlamıştır. Arkadaşım daha evvel İçtüzük hükümlerinin görüşülmesi ve karara bağlanmasını arzu ettiklerini ifade

ettiler. Böyle olunca bundan evvel Kurucu Meclis İktüzüğünün hazırlanması ve onun çıkmasından sonra Temsilciler Meclisi İktüzüğünün hazırlanması lâzımdır. Biliyorsunuz ki, münfesihtir Büyük Millet Meclisinin İktüzüğü halen yürürlükte. Hükümleri devam etmektedir.

Bu iki komisyonun çalışmaya başlamaları için İktüzük hazırlamaya vaktimiz var mı? Yok. Biz biran önce Anayasa ve Seçim kanunları üzerinde çalışmaya başlamalıyız.

Binaenaleyh bu kanunun 29 ve 30 ncu maddelerindeki «derhal» kelimesinin koyduğu prensip, Anayasa ve Seçim kanunlarını hazırlıyacak komisyonlara seçilecek arkadaşlarımızın, halen mer'i olan Büyük Millet Meclisi İktüzüğüne göre ayrı ayrı odalarda toplanmalarını, kendi başkanlarını, başkan yardımcılarını, kâtipleri seçmek suretiyle vazifelerine başlamalarını âmir olduğu kanaatindeyim.

Muhterem arkadaşım Esat Çağa Bey de bu şekilde bir taktir verdiler. Ve buraya geldikleri zaman saatlerine bakarak vaktin geçtiğini, onun için bugün toplanmanın mümkün olmadığını buyurdular. Arkadaşlar bunu bu şekilde anlamışlardır. Ben Muammer Aksoy'un kanaatindeyim. O ise, yani Çağa ise tamamen aksi anlıyor. İktüzük yapılmadan, mer'i İktüzüğe göre Seçim ve Anayasa komisyonlarının derhal işe başlaması. Ben bunu böyle anlıyorum.

BAŞKAN — Buyurunuz.

KURUTLUOĞLU SAHİR — Muhterem arkadaşlar; bendeniz bir usul mevzuu üzerinde mârüzatta bulunacağım.

Riyaset Divanına tevdi edilmiş iki taktir var. Bunlardan bir tanesi Kurucu Meclis Anayasasının 30 ncu maddesine göre derhal müzakereye geçip; usullerin tesbitine mütedairdir. Diğer de 10.1.1961 saat 15 te İktüzük müzakeresine başlamak üzere bu mevzuun gündeme alınmasına ait taktirdir. Mesele Anayasa ve Seçim komisyonlarının çalışıp çalışmaması mevzuu değildir. Mesele usullerin tâyini, çalışma tarzının tesbitidir. Bunun için İktüzük Komisyonu mârifetiyle tesbit edildikten sonra bu hususun umumi müzakere ile karara bağlanması icabeder. Binaenaleyh Heyeti Aliyenizden rica ediyorum, bu iki taktir okunsun. Bunun faydası vardır. Heyeti Celile taktirleri kabul ederse; ona göre muamele yapılır, yahut bir komisyon kurulur, İktü-

züğün hazırlanması vazifesi verilir. Bunun için, derhal karara bağlanması icabeder. Meselenin halledilmesinde fayda vardır.

Anayasa Komisyonu, Seçim Komisyonu derhal toplanacak, Başkanlarını, Başkan Yardımcılarını ve sözcülerini seçeceklerdir. Usulü dairesinde bu işin halledileceğine inanıyorum. Bu itibarla, en aykırı teklif zannederim ki bir komisyona havalesi teklifidir. Riyasetçe ilk defa bunun reye vaz'edilmesini, kabul edilmediği takdirde ikinci taktirin reye konmasını teklif ediyorum.

BAŞKAN — Şefik İnan.

İNAN ŞEFİK — Muhterem arkadaşlar, Kurucu Meclis Teşkilî hakkındaki Kanunun 29 ncu maddesinin ikinci fıkrasını okuyorum: «Komisyonlar derhal toplanarak Başkan, Başkanvekili ve sözcülerini seçerler.»

Yeni seçtiğimiz iki komisyon bir başkan bir Başkanvekili ve sözcülerini seçme durumunda bu 29 ncu maddeye göre.

30 ncu maddede Temsilciler Meclisi ve yukarıki maddede sözü geçen komisyonlar yani şimdi seçilen iki komisyon, hem Temsilciler Meclisi Heyeti Umumiyesi hem de iki komisyon bir şey yapmak durumundadır derhal. O da şudur: Çalışma esaslarıyla usullerini derhal karara bağlamak. Hem Temsilciler Meclisi, Heyeti Umumiye, çalışma usulünü karara bağliyacık, hem de komisyonlar çalışma usullerini karara bağliyacık, bu metne göre. Çalışma usulünden kasıt nedir? Mütâakıp fıkrayı okuyorum: İlgili komisyonca Anayasa ve Seçim kanunlarının tamamen veya kısmen Temsilciler Meclisi Genel Kuruluna gönderilmesinden itibaren bunların görüşülmesine başlanır. Yani Temsilciler Meclisi Umumi Heyet olarak şimdi bunun devamı olan yarınki celsede şöyle bir karar vermek durumundadır. Diyecek ki; Anayasa üzerinde tetkikatını yap, bana parça parça gönder, vatandaş hak ve hürriyetleri kısmını bitirir bitirmez bana gönder, siyasi haklar kısmını bitirir bitirmez bana gönder, Cumhurbaşkanlığı hak ve salâhiyetlerini bitirir bitirmez bana gönder, Anayasayı parça parça bana gönder. Bu iş olmazsa tümünü hazırla bana getir demek durumundadır. İlgili komisyon; Anayasa ve Seçim kanunlarını tamamen veya kısmen bunların görüşülmesine Meclise gönderilmesinden itibaren başlanır. Sürati

temin için parça parça, bahis bahis hazırlanması ve kabulü düşünülmüştür. Hangi usulü seçeceksek bunu burada kararlaştırıp gerekli direktifi komisyonlara vermek durumundayız. Ben böyle anlıyorum.

ARTUS ÂMİL — Muhterem arkadaşlar, Kanunun 29 ncu maddesi ile 30 ncu maddesini birlikte mütalâa edersek durumun biraz farklı olduğunu kabul etmek zarureti ile karşılıklı olarak kalırız. 29 ncu maddenin son fıkrasına göre komisyonlar derhal toplanır, Başkan, Başkanvekili ve sözcüklerini seçerler hükmü konmuştur. Bunu takibeden 30 ncu maddede «Temsilciler Meclisi ve yukarıki maddede sözü geçen komisyonlar Anayasa ve Seçim Kanununun gecikmeden görüşülmesini ve kabulünü sağlayacak çalışma esasları ile usullerini derhal karara bağlar, diyor. Burada bu hükmü şöyle anlamak zarureti var: Anayasa Komisyonu ve Seçim Komisyonu derhal toplanır. Başkanını, başkanvekilini ve sözcüklerini seçer. Ve gene bu komisyonlar Anayasa ve Seçim Komisyonu her iki kanunu yani Seçim Kanunu ile Anayasa Kanununu gecikmeden bir neticeye bağlanması ve çıkarılmasını temin edecek esasları kendi bünyeleri içinde yani komisyonları içinde tesbit ederler ve karara bağlarlar. Komisyonlar çalışmaya başlar. Birisi Anayasa diğeri Seçim Kanununu hazırlar. Ve gene aşağıdaki fıkrada Anayasayı tamamen bitirdikten sonra Temsilciler Meclisine verilmeyeceği, parça, parça, kısımlar hâlinde Temsilciler Meclisine gönderileceği hükmü esasen kanunda yer almıştır. Bunun için ayrıca Temsilciler Meclisinin karar vermesine lüzum yoktur. (Veya, var sesleri) İlgili komisyone Anayasa ve Seçim Kanunlarının tamamen veya kısmen Temsilciler Meclisi Genel Kuruluna gönderilmesinden itibaren bunların görüşülmesine başlanır. Bu durum karşısında Temsilciler Meclisi, kanun kendisine geldikten sonra, bu kanunu süratle konuşma için gerekli tedbirleri ittihaz etmek vaziyetinde olmalıdır. Binaenaleyh Temsilciler Meclisinin şimdiden komisyonları seçip birtakım kararlar almak durumunda olmadığını kabul etmek icabeder, bu şekilde kabul edilmesi lâzımdır. Esasen bu husus da maslahata daha uygundur zannediyorum. İktüzük yapılırken İktüzükte bu komisyonların mesaisi hakkında umumi mahiyette maddeler konabilir. Fakat bunun di-

şında birtakım müzakereler icabedebilir. Anayasa Komisyonu şöyle çalışmalıdır, denebilir.

Bu vazife Anayasa ve Seçim komisyonlarına verilmiştir. Onlar bu vazife ile mükelleftirler. Kanun Temsilciler Meclisine geldiği zaman Meclisin de vazifesi vardır.

EĞİN YAŞAR — Usul hakkında konuşacağım, efendim.

BAŞKAN — Buyurun.

EĞİN YAŞAR — Muhterem arkadaşlar, bugünkü gündemi bitirdik. Muhterem Esat Çağa arkadaşımız bir takririni müzakereye koymuş bulunuyor. Esat Çağa takririni geri aldığını ifade etti. («Geri almadı, tehirini istedi» sesleri) Yahut, arkadaşların dediği gibi, tehirini istemiş. Bugün için bu takririn konuşulması yersizdir, mesnetsizdir. Anayasa ve Seçim komisyonlarının seçimi yapılmış, usulün tesbiti için yarın müzakerelerin açılacağını Riyaset ifade etmiş bulunmaktadır. Teklif sahibinin de isteğine uyularak, takririn müzakeresinin tehir edildiğine göre, bu hususta müzakere esasen açılmamış demektir. Buna göre muamele yapılmasının icabedeceği kanaatindeyim. (Reye reye sesleri)

BAŞKAN — Bir takrir var, okutuyorum.

Başkanlığa

Müzakerelerin kifayeti hususunu reye koyunuzu Yüksek Riyaset Divanından işbu takrirle bildiriz.

Dr. İsmail Ulutaş

Rauf Gökçen

BAŞKAN — Takrirleri tekrar okuyoruz.

(Aksoy Muammer ve Yetkin Nüvit'in birinci önergesi tekrar okundu.)

BAŞKAN — Bu ilki arkadaşın ikinci takririni de tekrar okutuyorum.

(Aksoy Muammer ve Yetkin Nüvit'in ikinci takririni tekrar okundu.)

2. — *Inan M. Rauf ve dört arkadaşının, İnkılâptan bu yana gösterdikleri anlayış ve tutumlarından dolayı Meclisin basına teşekkür ve takdirlerinin Başkanlıkça duyurulması hakkındaki önergesi*

BAŞKAN — Bir takrir daha vardır, okutuyorum.

Meclis Yüce Başkanlığına

Tahakküm ve ihtiras idaresinin memlekette yayılmak temayülü göstermek istediği andan

İtibaren, milletin dikkat ve şuurunu uyanık bulundurmak için her çeşit tehdit, tehlike ve zulme göğüs gererek savaşan Türk basını, bütün Türk aydınlarına düşen görevi tam ölçüsünde başarmaktan bir an ayrılmadı. Yıllarca bütün yıldırma güçleri basın üzerinde toplanmış, tecavüz ve ızdırabın her çeşidi Atatürkçü basının - en gençinden en yaşlısına kadar - bütün mensuplarının tabii bir kaderi olmuştur.

Bugün de milletimize en lâyük idarenin kurulması amacıyla bütün varlığı ile çalışan ülkücü ve kahraman Atatürkçü basınıımıza Meclisimizin takdir ve tebrik duyguları ile selâmlarının Yüksek Başkanlıkça duyurulması için bu teklifimizin Yüksek Meclise arzına delâletlerini saygılarımızla rica ederiz.

M. Rauf İnan
Reşat Tardu

M. Lûtfi Engin
Ahmet Atılğan

Halil Akyavaş .

BAŞKAN — İçtüzük tasarısının yarın saat 15 te kurulacak bir komisyona verilmesi hakkındaki tavreri reylerinize arz ediyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Arkadaşlar, şimdi Anayasa Komisyonu üyelerinden Ragıp Sarıca'nın bir tavreri vardır, okutuyorum.

Yüksek Başkanlığa

Anayasa Komisyonunun 10 Ocak Salı günü saat 11 de toplanacağını Genel Kurula arzını saygılarımla rica ederim.

Ragıp Sarıca

TEZ HASAN — Tavreri üzerinde söz istiyorum.

BAŞKAN — Tavreri değil, tebliğdir.

TEZ HASAN — Ragıp Sarıca'nın tavreri üzerinde konuşacağım. Yüksek Meclisi işgal ediyorlar. Komisyonun reisi değil, ne hakla tavreri veriyor?

BAŞKAN — Bir de bütçe çalışmalarının yarınki gündeme alınması hakkında bir teklif vardır. («Gündem tanzimi size aittir» sesleri)

Riyaset Divanı gereken işlemi yapacaktır. Gazetelere teşekkür edilmesine dair okunan tavrerin de gereği Başkanlık Divanıca nazarı dikkate alınacaktır.

Gündemde başka madde yoktur. Yarın saat 15 te toplanıp İçtüzük ve usul meselelerini müzakere etmek üzere oturumu kapatıyorum.

Kapanma saati : 20,40

